

Ανάλυση γραφικών παραστάσεων

Καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων (ΚΠΔ)

- Η ΚΠΔ δείχνει τις μεγαλύτερες ποσότητες ενός προϊόντος που είναι δυνατό να παραχθούν σε μια οικονομία για κάθε δεδομένη ποσότητα του άλλου αγαθού.
- Στους άξονες τοποθετούμε-ορίζουμε χωρίς προϋποθέσεις τις παραγόμενες ποσότητες κάθε αγαθού.
- Η κλίση της είναι πάντοτε αρνητική γιατί η αύξηση της παραγωγής του ενός αγαθού συνεπάγεται τη μείωση της παραγωγής του άλλου.
- Η μορφή συνήθως είναι κοίλη προς την αρχή των αξόνων και αυτό συμβαίνει στην περίπτωση που το κόστος ευκαιρίας είναι αυξανόμενο. Στην ειδική περίπτωση που το κόστος ευκαιρίας είναι σταθερό θα είναι γραμμική, ενώ στην ακραία περίπτωση που το κόστος ευκαιρίας είναι μειούμενο θα είναι κυρτή προς την αρχή των αξόνων.
- Η Κ.Π.Δ μπορεί να μετατοπιστεί μόνο στην περίπτωση μεταβολής της ποσότητας των ΠΣ ή στη μεταβολή της τεχνολογίας παραγωγής είτε στο συνδυασμό και των δυο.

Καμπύλη ζήτησης ενός αγαθού (D)

- Η καμπύλη ζήτησης ενός αγαθού δείχνει το σύνολο των συνδυασμών τιμής και ζητούμενης ποσότητας ενός καταναλωτή (ή και του συνόλου των καταναλωτών) που μεγιστοποιούν την χρησιμότητα του από την κατανάλωση του αγαθού αυτού με δεδομένους τους υπόλοιπους προσδιοριστικούς παράγοντες της ζήτησης.
- Ο **κάθετος** άξονας είναι πάντοτε ο άξονας των τιμών (**P**) ενώ ο **οριζόντιος** της ζητούμενης ποσότητας (**Q_d**).
- Η κλίση της είναι πάντοτε αρνητική, ως συνέπεια της αρνητικής σχέσης τιμής και ζητούμενης ποσότητας που εκφράζεται από το νόμο της ζήτησης.
- Η καμπύλη ζήτησης μπορεί να μετατοπιστεί μόνο στην περίπτωση μεταβολής ενός προσδιοριστικού παράγοντα της ζήτησης.

Καμπύλη συνολικού προϊόντος (TP/Q)

- Η καμπύλη του συνολικού προϊόντος ενός μεταβλητού συντελεστή (συνήθως L) εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στο συνολικό προϊόν και στην ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή για κάθε δεδομένη χρονική περίοδο.
- Στον **κάθετο** άξονα φαίνεται η ποσότητα του προϊόντος (**Q**) και στον **οριζόντιο** η ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή, δηλαδή της εργασίας (**L**).
- Το συνολικό προϊόν αρχικά αυξάνεται με αύξοντα ρυθμό και στη συνέχεια με φθίνοντα ώσπου να φτάσει στο ανώτατο επίπεδο τιμής του προϊόντος και στη συνέχεια μειώνεται.

Καμπύλη μέσου προϊόντος (AP)

- Η καμπύλη του μέσου προϊόντος εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στην ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή (L) και στο αντίστοιχο μέσο προϊόν του.
- Στον **κάθετο** άξονα φαίνεται η ποσότητα του προϊόντος (**Q**) και στον **οριζόντιο** η ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή, δηλαδή της εργασίας (**L**).
- Το μέσο προϊόν αρχικά αυξάνεται (για όσο διάστημα $MP > AP$) και στη συνέχεια μειώνεται ($MP < AP$).
- Το μέσο προϊόν μεγιστοποιείται όταν $MP \downarrow = AP$.

Καμπύλη οριακού προϊόντος (MP)

- Η καμπύλη του οριακού προϊόντος εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στην ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή (L) και στο αντίστοιχο οριακό προϊόν του.
- Στον **κάθετο** άξονα φαίνεται η ποσότητα του προϊόντος (**Q**) και στον **οριζόντιο** η ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή, δηλαδή της εργασίας (**L**).
- Το οριακό προϊόν αρχικά αυξάνεται και στη συνέχεια μειώνεται. Μόλις ξεκινήσει η καθοδική του πορεία εμφανίζεται η λειτουργία του ΝΦΑ.
- Στην ποσότητα του μεταβλητού συντελεστή που το οριακό προϊόν μηδενίζεται το συνολικό προϊόν αποκτά τη μέγιστη τιμή του, ενώ είναι το μόνο μέγεθος που μπορεί να πάρει αρνητικές τιμές. Συγκεκριμένα, όταν αποκτήσει αρνητικές τιμές τότε το συνολικό προϊόν μειώνεται.

Καμπύλη σταθερού κόστους (FC)

- Η καμπύλη του σταθερού κόστους εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στο σταθερό κόστος και στην ποσότητα παραγωγής.
- Στον **κάθετο** άξονα φαίνεται το κόστος (**C**) και στον **οριζόντιο** η παραγόμενη ποσότητα (**Q**).
- Η καμπύλη σταθερού κόστους είναι μια ευθεία γραμμή παράλληλη προς τον άξονα της ποσότητας. Αυτό σημαίνει ότι στο σταθερό κόστος παραμένει αμετάβλητο, ανεξάρτητα από την παραγόμενη ποσότητα. Το σταθερό κόστος επιβαρύνει την επιχείρηση ακόμα κι αν η παραγωγή είναι μηδέν.

Καμπύλη μεταβλητού κόστους (VC)

- Η καμπύλη του μεταβλητού κόστους εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στο μεταβλητό κόστος και στην ποσότητα παραγωγής.
- Στον **κάθετο** άξονα φαίνεται το κόστος (**C**) και στον **οριζόντιο** η παραγόμενη ποσότητα (**Q**).
- Η καμπύλη μεταβλητού κόστους ξεκινά από την αρχή των αξόνων και ανέρχεται, καθώς αυξάνεται η ποσότητα του προϊόντος. Στην αρχή η αύξηση του μεταβλητού κόστους είναι αργή και στη συνέχεια γίνεται

έντονη. Αυτό οφείλεται στο νόμο της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης που διέπει την παραγωγή.

Καμπύλη συνολικού κόστους (TC)

- Η καμπύλη του συνολικού κόστους εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στο συνολικό κόστος και στην ποσότητα παραγωγής.
- Στον **κάθετο** άξονα φαίνεται το κόστος (**C**) και στον **οριζόντιο** η παραγόμενη ποσότητα (**Q**).
- Η καμπύλη συνολικού κόστους είναι το άθροισμα καθέτως των δυο άλλων καμπυλών. Ξεκινά από το ύψος του σταθερού κόστους (όταν $Q=0, TC=FC$). Η μεταβολή της οφείλεται αποκλειστικά στο μεταβλητό κόστος, για αυτό και έχει την ίδια πορεία με την καμπύλη του. Απέχει από την καμπύλη του μεταβλητού κόστους κατά το μέγεθος του σταθερού κόστους.

Καμπύλη οριακού κόστους (MC)

- Η καμπύλη του οριακού κόστους εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στο οριακό κόστος και στην ποσότητα παραγωγής.
- Στον **κάθετο** άξονα φαίνεται το κόστος (**C**) και στον **οριζόντιο** η παραγόμενη ποσότητα (**Q**).
- Η καμπύλη οριακού κόστους αρχικά κατέρχεται φθάνοντας σε ένα κατώτατο σημείο και στη συνέχεια ανέρχεται. Η συμπεριφορά του προσδιορίζεται από το νόμο της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης.
- Κατά τη φάση της ανοδικής του πορείας τέμνει τις καμπύλες του AVC και ATC στα ελάχιστα επίπεδα τους.

Καμπύλη μέσου σταθερού κόστους (AFC)

- Η καμπύλη του μέσου σταθερού κόστους εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στο μέσο σταθερό κόστος και στην ποσότητα παραγωγής.
- Στον **κάθετο** άξονα φαίνεται το κόστος (**C**) και στον **οριζόντιο** η παραγόμενη ποσότητα (**Q**).
- Το μέσο σταθερό κόστος μειώνεται συνεχώς όσο αυξάνεται η παραγωγή, γιατί η ίδια δαπάνη επιμερίζεται σε περισσότερες μονάδες προϊόντος.

Καμπύλη μέσου μεταβλητού κόστους (AVC)

- Η καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στο μέσο μεταβλητό κόστος και στην ποσότητα παραγωγής.
- Στον **κάθετο** άξονα φαίνεται το κόστος (**C**) και στον **οριζόντιο** η παραγόμενη ποσότητα (**Q**).

- Το μέσο μεταβλητό κόστος στην αρχή μειώνεται και στη συνέχεια αυξάνεται.
- Η πορεία του οφείλεται στο νόμο της φθίνουσας ή μη ανάλογης απόδοσης. Δηλαδή, στην αρχή το προϊόν αυξάνεται με γρηγορότερο ρυθμό απ' ό,τι το κόστος των μεταβλητών συντελεστών, με αποτέλεσμα το μέσο μεταβλητό κόστος να μειώνεται, ενώ στη συνέχεια ο ρυθμός αύξησης του προϊόντος γίνεται μικρότερος από το ρυθμό αύξησης του κόστους των μεταβλητών συντελεστών, με αποτέλεσμα το μέσο μεταβλητό κόστος να αυξάνεται.

Καμπύλη μέσου συνολικού κόστους (ATC)

- Η καμπύλη του μέσου συνολικού κόστους εκφράζει τη σχέση ανάμεσα στο μέσο συνολικό κόστος και στην ποσότητα παραγωγής.
- Στον **κάθετο** άξονα φαίνεται το κόστος (**C**) και στον **οριζόντιο** η παραγόμενη ποσότητα (**Q**).
- Το μέσο συνολικό κόστος στην αρχή μειώνεται και στη συνέχεια αυξάνεται.
- Η πορεία του οφείλεται στο γεγονός ότι αποτελεί το άθροισμα του μέσου μεταβλητού και μέσου σταθερού κόστους και επηρεάζεται και από τα δυο. Στην αρχή, που η συμμετοχή του σταθερού κόστους είναι σημαντική, επηρεάζεται κυρίως από το μέσο σταθερό κόστος. Όσο όμως η παραγωγή αυξάνεται, η σημασία του μέσου σταθερού κόστους μειώνεται και το μέσο συνολικό κόστος επηρεάζεται κυρίως από το μέσο μεταβλητό κόστος και ακολουθεί την ίδια ανοδική πορεία με αυτό.

Καμπύλη προσφοράς ενός αγαθού (S)

- Το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους, που βρίσκεται πάνω από την καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους, αποτελεί τη βραχυχρόνια καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης.
- Η καμπύλη προσφοράς ενός αγαθού δείχνει τις ποσότητες του αγαθού που είναι διατεθειμένη να παράγει και να προσφέρει μια επιχείρηση (ή και το σύνολο των επιχειρήσεων ενός κλάδου) με δεδομένους τους υπόλοιπους προσδιοριστικούς παράγοντες της προσφοράς.
- Ο **κάθετος** άξονας είναι πάντοτε ο άξονας των τιμών (**P**) ενώ ο **οριζόντιος** της προσφερόμενης ποσότητας (**Q_s**).
- Η κλίση της είναι πάντοτε θετική, ως συνέπεια της θετικής σχέσης τιμής και προσφερόμενης ποσότητας που εκφράζεται από το νόμο της προσφοράς.
- Η καμπύλη προσφοράς μπορεί να μετατοπιστεί μόνο στην περίπτωση μεταβολής ενός προσδιοριστικού παράγοντα της προσφοράς.

Ισορροπία της αγοράς ενός αγαθού

- Η ισορροπία της αγοράς ενός αγαθού απεικονίζεται με κατασκευή σε κοινό διάγραμμα τόσο της αγοραίας καμπύλης ζήτησης (**D**) όσο και της αγοραίας καμπύλης προσφοράς (**S**).

- Ο **κάθετος** άξονας είναι πάντοτε ο άξονας των τιμών (**P**) ενώ ο **οριζόντιος** της ποσότητας (**Q**).
- Το σημείο τομής των καμπυλών ζήτησης και προσφοράς αποτελεί το σημείο ισορροπίας στην αγορά του αγαθού με την τιμή που αντιστοιχεί στο συγκεκριμένο σημείο να είναι η τιμή ισορροπίας ενώ η αντίστοιχη ποσότητα η ποσότητα ισορροπίας.
- Για κάθε τιμή μεγαλύτερη από την τιμή ισορροπίας δημιουργείται πλεόνασμα (πλεονάζουσα προσφορά) ίσο με την οριζόντια απόσταση των δυο καμπυλών, ενώ για κάθε τιμή μικρότερη από την τιμή ισορροπίας δημιουργείται έλλειμμα (υπερβάλλουσα ζήτηση).
- Οι μετατοπίσεις των καμπυλών ζήτησης ή προσφοράς θα μεταβάλλουν ανάλογα και το σημείο ισορροπίας.